

เดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกขัด

Ranad Tum (Alto Bamboo Xylophone) Solo
in the Thang Phun and Luklolkhad Stylesวิชัย ภูเพ็ชร^{1*}WICHAI POOPCHRA^{1*}^{1*} สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาดุริยางคศิลป์ศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์^{1*}Music Studies Program, Department of Music and Arts Education,
Faculty of Arts Education, Bunditpatanasilpa Institute

*Corresponding author; E-mail: tangy_lovelove@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารงานวิจัย บทความ สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีไทย ถึงแนวคิดในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้ม และเสนอผลการวิจัยให้เห็นถึงกระบวนการการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้ 1. ศึกษาหลักและแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้ม 2. หลักการและแนวคิดในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มแบบเพลงดำเนินทำนองพื้นและลูกล่อลูกขัด 3. ตรวจสอบทำนองหลัก 4. การสร้างสรรค์ทางเดี่ยว โดยผลงานสร้างสรรค์มีรูปแบบของสำนวนประกอบด้วย สำนวนที่ได้มาจากเพลงที่ได้รับความนิยมมาแล้ว สำนวนทางเดี่ยวที่มีสำนวนที่แสดงถึงตัวตนของผู้ประพันธ์ สำนวนทางเดี่ยวระนาดทุ้มที่มีทั้งสำนวนง่ายสำนวนที่ยาก สำนวนที่มีความโดดเด่นแสดงถึงศักยภาพและความคล่องตัวของผู้บรรเลง สำนวนราบเรียบที่แสดงความอ่อนคลาย สำนวนที่มีลักษณะบุคลิก สำเนียง ตามสมัยนิยม สำนวนที่เล่นหยอกล้อกับจังหวะ สำนวนที่มีความข่อนเร้นและคมคายมีจุดเด่น สำนวนที่กลุ่มเสียงไม่สัมพันธ์กับทำนองหลักแต่จะต้องตกถูกตกลเสียงเดียวกัน สำนวนที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ สำนวนที่เป็นสำเนียงภาษาตามลักษณะเพลง สำนวนที่นำรูปแบบสำนวนกลอนของระนาดทุ้มมาพลิกแพลงใช้ นำสำนวนที่มีอยู่ในเพลงอื่นนำมาพัฒนาโดยการเปลี่ยนเสียง เปลี่ยนลูกเล่นตามความเหมาะสม มีการเล่นกับจังหวะ เล่นกับทำนอง เป็นต้น

คำสำคัญ : เดี่ยวระนาดทุ้ม , ทางพื้น, ลูกล่อลูกขัด

ABSTRACT

The researcher conducted a study and gathered data from academic documents, such as research papers, articles, publications related to the research, interviews with experts who have knowledge and expertise in Thai music. Thereafter, the researcher had the idea to create a solo for alto bamboo xylophone and presented the research results to demonstrate the whole creation process by descriptive and analytical methods as follows: 1. Study the principles and ideas from

experts on the creation of an alto bamboo xylophone solo; 2. Determine the principles and concepts relevant to the creation process of a solo for alto bamboo xylophone using a basic melody in a Luklolukkhad playing style; 3. Verify the musical composition of the main melody. 4. Create the solo. The new solo has many different musical phrases. There are phrases derived from popular songs; phrases that represent the composer's identity and phrases that contain both easy and difficult passages to show the musician's talent and agility. There are smooth phrases that express a sense of peacefulness; phrases with personality and modern accents; phrases that play with the rhythm; phrases that are witty and have their own particularity; phrases that do not exactly replicate the main melody by adding extra notes, but still finish on the same sound; new creative phrases; phrases with melodies from other musical styles; phrases that use a twist on the chord style traditionally used on the alto bamboo xylophone; phrases that exist in other songs, but adapted for this solo by changing chords or the playing style as judged appropriate. There are also specific techniques for playing with the rhythm, melody, etc.

Keywords : Ranad Thum Solo, Thang Phun, Luklolukkhad

บทนำ

ระนาดทุ้ม เป็นเครื่องดนตรีดำเนินทำนองอยู่ในวงปี่พาทย์ลักษณะผืนทำด้วยไม้ไผ่บงมีลักษณะเสียงนุ่มนวล มีวิธีการบรรเลงโดดเด่นเฉพาะตัว ต่างจากเครื่องดนตรีอื่น ลักษณะการบรรเลงจะมีทั้งล่องหน้าตกจังหวะ และตกหลังจังหวะเป็นต้น ผู้บรรเลงจะต้องมีความสามารถและทักษะการบรรเลงค่อนข้างสูงวิธีการบรรเลงระนาดทุ้มนั้น มีวิธีการบรรเลงที่หลากหลาย ในการบรรเลงรวมวงนั้นผู้บรรเลงจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม อาทิเช่น การบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ผู้บรรเลงต้องมีความเรียบร้อย ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธี ผู้บรรเลงจะต้องใช้ทางที่มีความเรียบร้อยสง่างาม เป็นต้น ในการบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้น จะมีลักษณะแตกต่างจากการบรรเลงรวมวงมาก เนื่องจากต้องมีการรอดทาง อวดฝีมือกันในทางดนตรี ใช้กลวิธีมากมายเพื่อแสดงภูมิความรู้ของผู้ประพันธ์ จึงทำให้ทางเดี่ยว ระนาดทุ้มแต่ละทางมีความโดดเด่น โดดเอน ต่างกันออกไป เพลงที่นิยมนำมาทำทางเดี่ยวระนาดทุ้มนั้นมักจะเป็นเพลงทางพื้นเมือง นิยมใช้เพลงที่มีลูกล่อลูกขัด เนื่องด้วยทำนองมีความซับซ้อนและมีทำนองที่จะต้องมีส่วนนำและผู้ตามเป็นอุปสรรคต่อการประพันธ์ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำเพลงที่เป็นทางพื้นและเพลงที่มีลูกล่อลูกขัดมาสร้างสรรค์เป็นทางเดี่ยวเพื่อให้เห็นถึงลักษณะของเพลงทั้งสองประเภทนี้ โดยผู้วิจัยเลือกเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น เป็นเพลงประเภทดำเนินทำนองทางพื้นที่มีท่วงทำนองลีลาที่ไพเราะน่าฟัง มีการเปลี่ยนบันไดเสียงอยู่ในบางสำนวนของเพลงทำให้เพลงน่าสนใจและน่าติดตามแก่ผู้ฟังอย่างยิ่ง และเป็นเพลงที่ยังไม่พบว่ามีผู้ได้ประพันธ์ขึ้นเป็นทางเดี่ยว ส่วนเพลงดำเนินทำนองแบบลูกล่อลูกขัดนั้นผู้วิจัยเลือกใช้เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ครูบัว(ระนาด) ที่ประพันธ์ไว้ได้อย่างไพเราะน่าฟัง เช่นเดียวกัน โดยเพลงมีลักษณะโดดเด่นของสำนวนทางเปลี่ยนที่แสดงถึงความเป็นเลิศของผู้ประพันธ์ และสำนวนลูกล่อลูกขัดที่เป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำกับเพลงอื่น ๆ เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน มักนิยมนำมาบรรเลงเป็นเพลงเรื่องนางหงส์ และเป็นเพลงที่ยังไม่พบว่ามีผู้ได้ประพันธ์ขึ้นเป็นทางเดี่ยว ในการนี้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันหนึ่งที่มุ่งผลิตบัณฑิตทางด้านดุริยางคศิลป์ และมีหน้าที่หลักในการให้บริการความรู้ทางด้าน

วิชาการด้านดนตรีไทยสู่เยาวชนของชาติในด้านวัฒนธรรมเป็นที่ยอมรับ และหนึ่งในพันธกิจหลักของสถาบัน คือ งานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่เป็นองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างมีคุณค่าแก่สังคมผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ และมีความและสนใจในการสร้างสรรค์งานทางดุริยางคศิลป์เพื่อให้เป็นองค์ความรู้แก่ผู้สนใจ โดยผู้วิจัย จะทำการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัด ซึ่งเป็นเพลงที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยใช้หลักวิธีการการประพันธ์ ตามหลักวิชาการด้าน ดุริยางคศิลป์ไทย อีกทั้งขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยที่มากด้วยประสบการณ์และความรู้ความสามารถของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และผู้เชี่ยวชาญจากกองการสังคีต กรมศิลปากร ในการให้แนวทางและข้อให้มูลความรู้กับงานสร้างสรรค์ฉบับนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และนำเผยแพร่ในการบริการวิชาการให้กลุ่มนักเรียนนักศึกษา เยาวชน ที่สนใจ เรื่องหลักการประพันธ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้ม ในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อให้เยาวชนที่เรียนดนตรีไทยมีศักยภาพและเข้าถึงหลักการประพันธ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นการประพันธ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัด แสดงถึงความเจริญงอกงามของศิลปะประจำชาติด้านดุริยางคศิลป์ที่มีการต่อยอดภูมิปัญญาความคิดและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามยุคสมัยรวมถึงสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพอีกทั้งยังเป็นผลงานทางวิชาการสำหรับผู้สนใจค้นคว้าเรื่องการประพันธ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัด

วิธีดำเนินการวิจัย

เดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการและจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านดุริยางคศิลป์ไทย โดยแสดงลำดับขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับประวัติเพลง หลักการประพันธ์เพลง โดยผู้วิจัยนำมารวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และข้อมูลในประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับงานวิจัย ที่นำไปสู่การศึกษาในรายละเอียดเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการประพันธ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้ม

2. รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านดุริยางคศิลป์ไทยที่ดังนี้

ครูไชยยะ ทางมีศรี ผู้เชี่ยวชาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

ผศ.ดร.ดุขฎิ มีป้อม ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ครูวิบูลย์ธรรม เพียรพงษ์ ข้าราชการบำนาญกองสวัสดิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ครูบุญสร้าง เรืองนนท์ ดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

อาจารย์สุรสิทธิ์ เขาสถิตย์ ดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

3. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูล และจัดลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับงานวิจัย และนำข้อมูลทำนองหลังที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว บันทึกเป็นโน้ตสากล

4. ทำการการวิพากษ์งานสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกขัด จำนวน 3 ท่าน ดังต่อไปนี้

ครูไชยยะ ทางมีศรี ผู้เชี่ยวชาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

ครูกิตติ อรรถาผล ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

อาจารย์สุรสิทธิ์ เขาสถิตย์ ครูียงคศิลป์ปิ่นอาวสุ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

ผลการศึกษา

การสร้างสรรคทางเดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและแบบลูกล่อลูกขัด มีกระบวนการสร้างสรรค์ดังนี้

1. ศึกษาหลักและแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้ม

การหาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการและแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ให้ได้ข้อมูลตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยกำหนด 6 ประเด็น โดยสรุปความได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเดี่ยวระนาดทุ้มมีรูปแบบและวิธีการบรรเลง ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีความแตกต่างกันไปตามยุคสมัยโดยสมัยโบราณนั้นเน้นสำนวนกลอนราบเรียบ ฟังง่าย ไม่เร็วจนเกินไป หรือ ฟังแล้วสบาย และไม่เร็วจนสุดมือ เพื่อคุณภาพเสียงที่สมบูรณ์ มากมีการผสมทางทุ้มแบบเป็นทางซ้องครึ่งเป็นระนาดทุ้มครึ่ง เป็นลักษณะเรียกว่าทุ้มแบบโบราณ มีการตีเล่นจังหวะ สอดแทรกหรือหยอกล่อบ้าง ต่างจากปัจจุบัน ที่นิยมสำนวนที่มีความโลดโผน สนุกสนานเร้าใจ และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สมัยต่อมาเป็นยุคที่ ครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ เป็นผู้ประพันธ์และถ่ายทอดให้กับครูบุญยงค์ เกตุคง และบุญยงค์ได้ถ่ายทอดต่อกับครูบุญยงค์ เกตุคงและจนเป็นลักษณะของระนาดทุ้มเป็นที่นิยมทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง อีกทั้งปัจจุบันทางระนาดทุ้มมีการพัฒนามาตามสายสำนักดนตรีต่าง ๆ อีกด้วย

ประเด็นที่ 2 ทางเดี่ยวระนาดทุ้มที่ดีจะต้องอยู่ที่ตัวผู้บรรเลงด้วยว่ามีศักยภาพมากน้อยเพียงใด สำนวนหน้าฟังทั้งในด้าน สำนวนที่มีความสัมพันธ์กันมีสำนวนแบบอนุลักษณ์ของเก่า และสำนวนที่สร้างสรรค์ใหม่ มีสำนวนทำสำนวนรับกัน แนวและเสียงต้องมีความเหมาะสม คุณภาพเสียง ความสัมพันธ์ของทำนองสำนวนกลอนทางเดี่ยว และจะต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ประพันธ์เป็นอย่างดี ทางเดี่ยวระนาดทุ้มที่ดีควรมีทั้งสำนวนง่าย สำนวนยาก สำนวนที่ซ่อนเร้น อยู่ในเพลงเดียวกัน เพื่อที่จะให้เกิดการติดตามมีอารมณ์ร่วมในแต่ละเพลง และต้องมาจากผู้คิดที่มีคุณสมบัติพร้อม สำนวนสอดคล้องกับทำนองหลัก โดยองค์ประกอบหลักของทางเดี่ยวที่ดีคือ ผู้ประพันธ์ดี ผู้บรรเลงดี ผู้ฟังดี

ประเด็นที่ 3 การสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้ม ไม่นิยมทำเพลงที่มีอยู่แล้วมีผู้ประพันธ์ได้สมบูรณ์แล้ว จะทำเฉพาะเพลงที่ยังไม่มีในสายที่ถ่ายทอดมา หรือเพลงนั้นยังมีไม่ครบเครื่องมือ ต้องศึกษาทำนองหลักของเพลงที่จะสร้างทาง และดูแนวทางจากเพลงที่ได้รับความนิยมมาแล้ว ในเรื่องของลักษณะบุคลิก สำเนียง ตามสมัยนิยม ให้มีลักษณะเหมาะสม และควรสัมพันธ์กับทำนองหลัก ต้องมีจุดเด่น และวางโครงสร้างและรูปแบบให้ครบถ้วน ไม่ควรมีสำนวนที่โดดเด่นทั้งเพลงเป็น ควรจะเอารูปแบบที่เป็นมาตรฐานมากที่สุด บางทีกลุ่มเสียงอาจไม่สัมพันธ์กับทำนองหลักแต่จะต้องตกถูกตกเดียวกัน และจะสัมพันธ์กันในสำนวนเดียวกันได้การสร้างสรรคทางเดี่ยวระนาดทุ้มนั้น มี

สำนวนที่คิดขึ้นใหม่และสามารถให้สำนวนของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ได้ทุกเครื่องมือ องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือการขึ้นการลงจบเพลงนั้นต้องมีความน่าสนใจ แสดงถึงตัวตนของผู้ประพันธ์ และสามารถใส่สำนวนที่เป็นสำเนียงภาษาตามลักษณะเพลงได้อีกด้วย และสร้างสรรค์ได้จากทำนองเดิม เช่น โครงสร้างที่มีอยู่ นำมาพัฒนาให้ดีกว่าเดิม เปลี่ยนเสียงได้ เปลี่ยนลูกเล่นได้ และต้องดูแบบที่ครูได้ประพันธ์ไว้ในเพลงอื่น ๆ แล้วอีกด้วย

ประเด็นที่ 4 วิธีการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มในรูปแบบเพลงทางพื้นและในรูปแบบเพลงลูกล่อลูกชัตนั้นมีความแตกต่างกัน โดยเพลงทางพื้นนั้นเป็นเพลงเนื้อเต็ม สำนวนทางทุ้มจะเป็นลักษณะเกาะเกี่ยวไปกับทำนองหลัก มีการเล่นกับจังหวะ เล่นกับทำนอง ได้ตามความสามารถของผู้ประพันธ์ โดยให้ศึกษาจากเพลงที่ครูโบราณที่ได้ประพันธ์ขึ้นแล้วให้ศึกษาตัวอย่างที่มีอย่างทั้งสองลักษณะ ส่วนเพลงแบบลูกล่อลูกชัตนั้น ทำนองจะแบ่งเป็นพวกหน้าและพวกหลัง สามารถปรับเปลี่ยนสำนวน สอดแทรกสำนวนทุ้มเข้าไปในกลุ่มพวกหน้าหรือพวกหลังได้ตามความสามารถของผู้ประพันธ์ สำนวนรับควรไม่ซ้ำจากลูกเดิม เป็นการอวดภูมิปัญญา ถ้าเป็นการล้อกันต้องมีทางที่เหมาะสม ระนาดทุ้มสามารถใช้รูปแบบอื่นเสียง หรือใช้สำนวนทำรับกันได้

ประเด็นที่ 5 ทำนองหลักมีความสำคัญทั้งในด้าน มือฆ้อง ระดับเสียง ทิศทางของเสียง กลุ่มเสียงส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเสียงเดียวกัน หรืออาจเปลี่ยนไปได้แต่ต้องมีความสัมพันธ์กัน แต่จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สำนวนทางเดี่ยวอาจไม่ในทิศทางเดียวกับทำนองหลักก็ได้แต่จะต้องลงลูกตกเดียวกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ประพันธ์ทั้งสิ้น

ประเด็นที่ 6 ผู้ประพันธ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มที่ดี จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบรรเลงเป็นอย่างดี รู้จักเสียงของระนาดทุ้ม เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ศึกษาทางเดียวจากเดี่ยวจากสำนักอื่น ๆ รู้จักนำรูปแบบสำนวนกลอนมาพลิกเพลงได้ เกิดความหลากหลาย ไม่เอาสำนวนเป็นที่เอกลักษณ์ของเพลงอื่นมาใช้ซ้ำ แต่เราสามารถนำลักษณะกระสวนทำนอง จังหวะ มาประยุกต์เป็นลีลาของเราได้เป็นผู้ที่เปิดใจยอมรับทางเพลงสายอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินว่าสิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร อาจจะนำลักษณะเด่นของสายอื่นมาผสมบ้างเล็กน้อย ยืมสำนวนของเครื่องมืออื่นบ้าง อยู่ที่ผู้ทำทางเดี่ยวว่าต้องการจะเสนออะไร และต้องอยู่ในพื้นฐานขององค์ความรู้ของหลักความเป็นระนาดทุ้ม จะต้องอยู่ในแบบแผนและจารีตที่ครูบาอาจารย์สร้างไว้ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่เอาของผู้อื่นมาบอกว่าเป็นของตัวเอง สร้างเอกลักษณ์ของตัวเองได้

2. หลักการและแนวคิดในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัต

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ถึงหลักการและแนวคิดในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่านเพื่อสังเคราะห์หาแนวคิดที่จะสามารถนำมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินการสร้างสรรค์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ โดยสามารถรวบรวมแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์นี้ได้ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มแนวคิดดังนี้

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะสร้างสรรค์ทางเดี่ยว โดยคุณสมบัติของผู้ที่จะสร้างสรรค์จะต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบรรเลงเป็นอย่างดี 2.เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ 3. เป็นผู้ที่เปิดใจยอมรับทางเพลงสายอื่น ๆ 4. เป็นผู้ที่มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินว่าสิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร 5. ไม่เอาสำนวนเป็นที่เอกลักษณ์ของเพลงอื่นมาใช้ซ้ำ 6. ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นฐานขององค์

ความรู้ของหลักความเป็นระนาดทุ่ม 7 .ความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่เอาของผู้อื่นเป็นของตัวเอง 8 .สร้างเอกลักษณ์ของตัวเองได้ 9. ศึกษาทางเดี่ยวจากเพลงเดี่ยวจากสายสำนักอื่น ๆ

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ่ม โดยมีแนวคิดดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทำนองหลักของเพลงที่จะสร้างสรรค์ทางเดี่ยว 2. ดูแนวทางจากเพลงที่ได้รับความนิยมมาแล้ว 3. การขึ้นการลงจบเพลงนั้นต้องมีความน่าสนใจ

2.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับสำนวนกลอนระนาดทุ่มในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ่ม

1. สำนวนทางเดี่ยวควรมีสำนวนที่แสดงถึงตัวตนของผู้ประพันธ์
2. ทางเดี่ยวระนาดทุ่มที่ดีควรมีสำนวนง่าย สำนวนที่ยาก 3. ต้องมีสำนวนที่มีความโลดโผนแสดงถึงศักยภาพและความคล่องตัวของผู้บรรเลง 4. ต้องมีสำนวนราบเรียบที่แสดงความอ่อนคลาย 5. สำนวนกลอนต้องมีความสอดคล้องกับทำนองหลัก 6. สำนวนมีลักษณะบุคลิก สำเนียง ตามสมัยนิยม 7. สำนวนสามารถเล่นหยอกล้อกับจังหวะ 8. สำนวนต้องมีความซ่อนเร้นและคมคาย 9. ต้องมีสำนวนที่เป็นจุดเด่น 10. ไม่ควรมีสำนวนที่โดดเด่นทั้งเพลง 11. งานสร้างสรรค์ต้องมีสำนวนที่คิดค้นใหม่ 12. สามารถให้สำนวนของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ มาใช้ได้ทุกเครื่องมือ 13. สามารถใส่สำนวนที่เป็นสำเนียงภาษาตามลักษณะเพลงได้ 14. สามารถนำรูปแบบสำนวนกลอนของระนาดทุ่มมาพลิกแพลงใช้ได้ 15. นำสำนวนที่มีอยู่ในเพลงอื่นนำมาพัฒนา เปลี่ยนเสียงได้ เปลี่ยนลูกเล่นได้ตามความเหมาะสม 16. เพลงทางพื้นนั้นสำนวนจะมีลักษณะเกาะเกี่ยวไปกับทำนองหลัก มีการเล่นกับ จังหวะ เล่นกับทำนอง ได้ตามความสามารถของผู้ประพันธ์ 17. เพลงแบบลูกล่อลูกชัตนั้น ทำนองจะแบ่งเป็นพวกรหน้าและพวกรหลัง สามารถปรับเปลี่ยนสำนวน สอดแทรกสำนวนทุ่มเข้าไปในกลุ่มพวกรหน้าหรือพวกรหลังได้ตามความสามารถของผู้ประพันธ์ 18. กลุ่มเสียงของสำนวนกลอนอาจไม่สัมพันธ์กับทำนองหลักแต่จะต้องตกถูกตลกเสียงเดียวกัน 19. ในเพลงแบบลูกล่อลูกชัตสำนวนรับควรไม่ซ้ำจากลูกเดิมและสามารถใช้รูปแบบอื่นเสียง หรือใช้สำนวนทำรับกันได้ 20. สามารถใช้โครงสร้าง ลักษณะกระสวนทำนอง กระสวนจังหวะ มาประยุกต์เป็นลีลาของตัวเองได้

3. ตรวจสอบทำนองหลัก

การตรวจสอบทำนองหลักในเพลงที่ผู้วิจัยได้นำมาสร้างสรรค์ทางเดี่ยวทั้งสองเพลงนั้นจะประกอบด้วยเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น และเพลงแสนเสนาะสามชั้น โดยทำนองหลักสองเพลงนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี มีป้อม ผู้เชี่ยวชาญ ดนตรีไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการบันทึกเป็นโน้ต เพื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ต่อไป

4. การสร้างสรรค์ทางเดี่ยว

4.1 แนวคิดในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาดทุ่มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัต ในเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น เป็นเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและเพลงแสนเสนาะ สามชั้น ในการนำเสนอบทสรุปผู้วิจัยจะหยิบยกตัวอย่างสำนวนต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่ปรากฏอยู่ งานสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แนวคิดในการสร้างสรรค์ในประเด็นของการขึ้นการลงจบเพลงนั้นต้องมีความน่าสนใจ สำนวนต้องมีความซ่อนเร้น คมคาย ลักษณะบุคลิก สำเนียง ตามสมัยนิยม มีลักษณะของสำนวนกลอนแบบสะบัดประโยคเพื่อแสดงถึงความสง่างามและได้ความกระชับของสำนวนขึ้นต้นเพลง อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวใน

จังหวะที่ 1 เที้ยวแรก เที้ยวแรก ของเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น และการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวท่อนที่ 1 ใน
 จังหวะที่ 1 เที้ยวแรก เพลงแสนเสนาะ สามชั้นดังสำนวนที่จะแสดงนี้
 ของเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น

เพลงแสนเสนาะ สามชั้น

2) แนวคิดในการสร้างสรรค์ในประเด็นของ ทางเดี่ยวระนาดทุ้มที่ดีควรมีทั้งสำนวนง่าย สำนวนที่ยาก
 สำนวนกลอนสอดคล้องกับทำนองหลัก ลักษณะสำนวนกลอนที่มีความเรียบง่าย อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวใน
 จังหวะที่ 2 เที้ยวแรก เที้ยวแรก แรก ใน เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น และการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวท่อนที่ 1 ใน
 จังหวะที่ 5 เที้ยวแรก เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น

เพลงแสนเสนาะ สามชั้น

3) แนวคิดในการสร้างสรรค์ในประเด็นของงานสร้างสรรค์ต้องมีสำนวนที่คิดขึ้นใหม่ มีจุดเด่น และวางโครงสร้างและรูปแบบให้ครบถ้วน ไม่ควรมีสำนวนที่โดดเด่นทั้งเพลง สามารถนำรูปแบบสำนวนกลอนของระนาดทุ้มมาพลิกแพลงใช้ได้ ลักษณะของสำนวนกลอนที่แสดงถึงจุดเด่นของผู้วิจัยที่ได้นำแนวคิดมาจากการพลิกแพลงมาจากสำนวนอื่น อยู่การสร้างสรรคทางเดี่ยวในจังหวะที่ 3 เทียบแรก เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น และการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวท่อนที่ 1 ในจังหวะที่ 3 เทียบกลับ เพลงแสนเสนาะสามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น

เพลงแสนเสนาะสามชั้น

4) แนวคิดในการสร้างสรรค์ในประเด็นของ งานสร้างสรรค์ต้องมีสำนวนที่คิดขึ้นใหม่ ทางเดี่ยวต้องมีสำนวนที่โดดเด่นแสดงถึงศักยภาพและความคล่องตัวของผู้บรรเลงสามารถใช้โครงสร้าง ลักษณะกระสวนทำนองกระสวนจังหวะ มาประยุกต์เป็นลีลาของตัวเองได้ สามารถนำรูปแบบสำนวนกลอนของระนาดทุ้มมาพลิกแพลงใช้ได้ อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวในจังหวะที่ 7 เทียบแรก เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น และการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวท่อนที่ 2 ในจังหวะที่ 1 เทียบกลับ เพลงแสนเสนาะ สามชั้นดังสำนวนที่จะแสดงนี้

เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น

เพลงแสนเสนาะ สามชั้น

129 ท่อน 2 เทียบกลับ

5) ผู้วิจัยใช้แนวคิวในการสร้างสรรค์ในประเด็นที่ว่าด้วย การสร้างสรรค์ทางเดียวนั้นกลุ่มเสียงอาจไม่สัมพันธ์กับทำนองหลักแต่จะต้องตกถูกตงเสียงเดียวกัน อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดียวท่อนที่ 1 ในจังหวะที่ 2 เทียบแรก เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

6) แนวคิวในการสร้างสรรค์ที่ว่าด้วย เพลงแบบลูกล่อลูกขัดนั้น ทำนองจะแบ่งเป็นพวกหน้าและพวกหลัง สามารถปรับเปลี่ยนสำนวน สอดแทรกสำนวนทุ่มเข้าไปในกลุ่มพวกหน้าหรือพวกหลังได้ตามความสามารถของผู้ประพันธ์และเป็นสำนวนที่ผู้วิจัยคิดขึ้นใหม่ อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดียวท่อนที่ 1 ในจังหวะที่ 4 เทียบแรก เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

7) แนวคิวในการสร้างสรรค์ในประเด็นที่ว่าด้วย งานสร้างสรรค์สามารถใส่สำนวนที่เป็นสำเนียงภาษาตามลักษณะเพลงได้ อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดียวจังหวะที่ 3 เทียบกลับ เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น และท่อนที่ 2 ในจังหวะที่ 1 เทียบกลับ เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น

เพลงแสนเสนาะ สามชั้น

8) แนวคิดในการสร้างสรรค์ที่ว่าด้วย นำสำนวนที่มีอยู่ในเพลงอื่นนำมาพัฒนา เปลี่ยนเสียงได้ เปลี่ยนลูกเล่นได้ตามความเหมาะสม เพลงแบบลูกล้อลูกชัตนั้น ทำนองจะแบ่งเป็นพวกหน้าและพวกหลัง สามารถปรับเปลี่ยนสำนวน สอดแทรกสำนวนทุ่มเข้าไปในกลุ่มพวกหน้าหรือพวกหลังได้ตามความสามารถของผู้ประพันธ์ ในเพลงแบบลูกล้อลูกชัตสำนวนรับควรไม่ซ้ำจากลูกเดิมและสามารถใช้รูปแบบอื่นเสียง หรือใช้สำนวนทำรับกันได้ อยู่ในการสร้างสรรค์ทางเดียวในจังหวะที่ 4 ท่อนที่ 1 เทียวกลับ เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

9) แนวคิดในการสร้างสรรค์ในประเด็นที่ว่าด้วย สำนวนทางเดียวควรมีสำนวนที่แสดงถึงตัวตนของผู้ประพันธ์ งานสร้างสรรค์ต้องมีสำนวนที่คิดขึ้นใหม่ สามารถใส่สำนวนที่เป็นสำเนียงภาษาตามลักษณะเพลงได้ การสร้างสรรค์ทางเดียวท่อนที่ 1 ในจังหวะที่ 6 เทียวกลับและท่อนที่ 2 ในจังหวะที่ 4 เทียวกลับ เพลงแสนเสนาะ สามชั้น ดังสำนวนที่จะแสดงนี้

ท่อนที่ 1 จังหวะที่ 6 เทียวกลับ

89

93

ท่อนที่ 2 จังหวะที่ 4 เทียบกลับ

153

157

3. อภิปลัยผล

การสร้างสรรคทางเตียวระนาตทุ้มในรูปแบบเพลงคำเนนทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกขัด เป็นผลงานที่จำเป้นอย่างยิงที่จะต้องใช้องค์ความรู้และแนวความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านระนาตทุ้มที่มีชื่อเสียงหลายท่านเป็นฐาน ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ของผู้วิจัยประการหนึ่ง เหตุเนื่องจากการที่ระนาตทุ้มนั้นเป็นเครื่องดนตรีที่มีลักษณะและวิธีการบรรเลงที่มีความเฉพาะพิเศษกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น ดังนั้นผู้ที่จะสร้างสรรคทางระนาตทุ้มที่ดี จะต้องผ่านการฝึกฝนและเรียนรู้อย่างเป้นลำดับ โดยเริ่มจากชั้นพื้นฐานการศึกษาทำนองหลักและทำนองแปลของระนาตทุ้มรวมถึงศึกษาทำนองของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ชั้นกลางสามารถดำเนินทำนองและแปลทำนองของระนาตทุ้มได้ ชั้นที่สาม ศึกษาเพลงเตียวและสามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามหลักและลักษณะของระนาตทุ้ม ดังคำกล่าวของอาจารย์ไชยยะ ทางมีศรี (สัมภาษณ์ 2 ก.พ. 2564) “กล่าวว่าผู้ประพันธ์ต้องมาจากพื้นฐานที่ดี พื้นฐานในที่นี้หมายถึง การเรียนดนตรีตามทักษะ 3 ชั้น ทักษะขั้นต้นผ่านแล้ว ทักษะชั้นกลางสามารถเล่น แปล แล้วก็ตกแต่งได้แล้ว ชั้นสูงก็หมายถึง ได้ทำนองเพลงเตียวมาแล้วก็สามารถเตียวได้ดี ผู้ประพันธ์ที่ดีผ่านทักษะ 3 ชั้นเรียนดี รับถ่ายทอดมาดี แล้วก็ถ่ายทอดออกไปได้ดี แล้วถึงจะมาเป็นผู้ประพันธ์ที่ดี” ในการดำเนินทำนองของระนาตทุ้มนั้นผู้บรรเลงสามารถหยิบยืม หรือนำสำนวนที่เป็นสำนวนของเครื่องดนตรีชนิดอื่นในวงมาใช้ในการดำเนินทำนองของตนเองได้ โดยการใช้ความสามารถและสติปัญญาของผู้บรรเลงในการนำพลิกแพลงให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การที่จะมีลักษณะดังที่กล่าวมานั้น ผู้ที่จะสร้างสรรคทางระนาตทุ้มจะต้องได้มีโอกาสเรียนในเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ด้วย ดังคำกล่าวของอาจารย์วิบูลย์ธรรม เพียรพงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2564.) กล่าวว่า “ผู้ที่จะทำทางทุ้มต้องเรียนเยอะว่าคนอื่น และแตกฉานในเครื่องดนตรีต่างๆ” นอกจากประเด็นที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้ที่จะสร้างสรรคทางระนาตทุ้มที่ดีจะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบรรเลงเป็นอย่างดี รู้จักเสียงของระนาตทุ้ม เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ศึกษาทางเตียวจากเตียวจากสำนักอื่น ๆ รู้จักนำ

รูปแบบสำนวนกลอนมาพลิกแพลงได้ เกิดความหลากหลาย ไม่เอาสำนวนเป็นที่เอกลักษณ์ของเพลงอื่นมาใช้ซ้ำ แต่สามารถนำลักษณะกระสวนทำนอง จังหวะ มาประยุกต์เป็นลีลาของเราได้ เป็นผู้ที่เปิดใจยอมรับทางเพลงสายอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินว่าสิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร อาจจะนำลักษณะเด่นของสายอื่นมาผสมบ้างเล็กน้อย ยืมสำนวนของเครื่องมืออื่นบ้าง อยู่ที่ผู้ทำทางเดี่ยวว่าต้องการจะเสนออะไร และต้องอยู่ในพื้นฐานขององค์ความรู้ของหลักความเป็นระนาตทุ้ม จะต้องอยู่ในแบบแผนและจารีตที่ครู บออาจารย์สร้างไว้ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่เอาของผู้อื่นมาบอกว่าเป็นของตัวเอง สร้างเอกลักษณ์ของตัวเองได้

ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาตทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้นและลูกล่อลูกชัดนั้น กระบวนการสร้างสรรค์นั้นผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ให้ทางเดี่ยวมีความทันสมัยและโดดเด่นมีเอกลักษณ์ของตัวเอง โดยเป็นไปตามหลักวิชาการของระนาตทุ้ม ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองทางเดี่ยว กลวิธีที่ใช้ในการบรรเลงทางเดี่ยว ลีลาของกระสวนทำนองทางเดี่ยว การใช้มือตามลักษณะของทางเดี่ยว และส่วนที่สำคัญที่สุดของงานสร้างสรรค์คือ ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์สำนวนเดี่ยวระนาตทุ้มชิ้นใหม่ ที่เกิดจากแนวคิดจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ องค์ความรู้ของผู้วิจัย และองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัย ซึ่งงานสร้างสรรค์ศิลป์ นำ มาพินิจพิจารณาจนเกิดเป็นจินตนาการแล้วถ่ายทอดจินตนาการเหล่านั้นให้อยู่ในทางเดี่ยวระนาตทุ้ม ดังคำกล่าวของ ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์ กล่าวไว้ใน ทฤษฎีเพื่อการวิจัยและสารัตถะบทดนตรี. (2563). ว่า “การสร้างสรรคศิลป์ที่เกิดขึ้นจะมีความวิจิตรงดงามมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ ภูมิรู้ของผู้เสพนอกจากนี้ผลงานศิลป์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านดุริยางคศิลป์ ด้านนาฏศิลป์ และด้านทัศนศิลป์จะเป็นองค์ความรู้เสมือนตัวแทนของศิลปินผู้วิจัยและเป็นตัวแทนของสังคม”

การสร้างสรรคทางเดี่ยวระนาตทุ้มในรูปแบบเพลงดำเนินทำนองทางพื้น และลูกล่อลูกชัดนั้น เพลงที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวเป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไปทั้งสองเพลง เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น เป็นเพลงที่มีลักษณะสำนวนทางพื้นทั้งหมด ถ้าพิจารณาแล้วจะเข้าองค์ประกอบของลักษณะเพลงที่จะสามารถนำมาทำทางเดี่ยวได้ง่าย ยกตัวอย่างได้จากเพลงที่มีผู้ประพันธ์ไว้แล้ว เช่น เพลงพญาโศก เพลงสารถิ เพลงสุดสงวน ต่อয়รูป นกขมิ้น เป็นต้น ซึ่งต่างจากเพลงแสนสามชั้นที่ทำนองมีการสอดแทรกสำนวนที่เป็นลักษณะแบบลูกล่อลูกชัดอยู่ด้วย จึงทำให้ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวจะต้องมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป โดยวิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างสรรค์สำนวนชิ้นใหม่ให้สำนวนมีความประสานกลมกลืนโดยใช้กลวิธีของลักษณะสำนวนระนาตทุ้ม ไม่ใช่สำนวนซ้ำ และใช้สำนวนที่มีลักษณะการตีเย็นเสียงเสียงเดียว ให้ส่วนของทำนองพวหน้าหรือทำนองของพวหลังครบเต็มจังหวะ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี มีป้อม (สัมภาษณ์ , 27 ม.ค. 2564.) กล่าวว่า วิธีการทำก็เป็นเรื่องของสำนวน ถ้าลือไป สำนวนรับควรไม่ซ้ำจากลูกเดิม การทำต้องอวดภูมิปัญญา ถ้าลือกันต้องมีทางที่เหมาะสม ระนาตทุ้มอาจใช้รูปแบบยืนเสียง หรือใช้สำนวนทำรับกัน อยู่ที่การวางรูปแบบ จะอวดอะไร หรือต้องการสร้างความแปลก แต่ความแปลกต้องมีขอบเขต มีความพอดี ต้องเป็นสำนวนแบบดนตรีไทย

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้มีกระบวนการการสร้างสรรค์ทางเดี่ยว ดังนี้ 1.ศึกษาหลักและแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาบ 2. หลักการและแนวคิดในการสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาบ 3. ตรวจสอบทำนองพื้นและลูกล้อลูกขัด 4. ตรวจสอบทำนองหลัก 5. การสร้างสรรค์ทางเดี่ยว โดยผลงานสร้างสรรค์มีรูปแบบของสำนวนประกอบด้วย สำนวนที่ได้มาจากเพลงที่ได้รับความนิยมมาแล้ว สำนวนทางเดี่ยวที่มีสำนวนที่แสดงถึงตัวตนของผู้ประพันธ์ สำนวนทางเดี่ยวระนาบที่มีทั้งสำนวนง่ายสำนวนที่ยาก สำนวนที่มีความโดดเด่นแสดงถึงศักยภาพและความคล่องตัวของผู้ประพันธ์ สำนวนราบเรียบที่แสดงความอ่อนคล้อย สำนวนที่มีลักษณะบุคลิก สำเนียง ตามสมัยนิยม สำนวนที่เล่นหยอกล้อกับจังหวะ สำนวนที่มีความข่อนเร้นและคมคายมีจุดเด่น สำนวนที่กลุ่มเสียงไม่สัมพันธ์กับทำนองหลักแต่จะต้องตกถูกตักเสียงเดียวกัน สำนวนที่สร้างสรรค์ชิ้นใหม่ สำนวนที่เป็นสำเนียงภาษาตามลักษณะเพลง สำนวนที่นำรูปแบบสำนวนกลอนของระนาบมาพลิกแพลงใช้ นำสำนวนที่มีอยู่ในเพลงอื่นนำมาพัฒนาโดยการเปลี่ยนเสียง เปลี่ยนลูกเล่นตามความเหมาะสม มีการเล่นกับจังหวะ เล่นกับทำนอง ทั้งนี้การสร้างสรรค์ทางเดี่ยวระนาบให้มีคุณภาพต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ประกอบกันด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในการสนับสนุนทุนวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ขอบพระคุณฝ่ายวิจัยและนวัตกรรมสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่อำนวยความสะดวกและประสานงานกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี จนทำให้งานวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎี มีป้อม ที่ปรึกษาโครงการ ในการให้คำปรึกษาต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ได้เอื้อนนามที่ทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

รายการอ้างอิง

- ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์. (2563). *ทฤษฎีเพื่อการวิจัยและสารัตถะบทดนตรี*. ลพบุรี : โรงพิมพ์นาฏดุริยางค์. ไชยยะ ทางมีศรี. สัมภาษณ์. 7 มีนาคม 2564.
 ดุขฎี มีป้อม. ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. สัมภาษณ์. 2564.
 บุญสร้าง เรืองนนท์. สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2564.